

2022-06-22
U2022/02487

Utbildningsdepartementet

Universitetskanslersämbetet
Box 6024
121 06 JohanneshovVerket för innovationssystem
Mäster Samuelsgatan 56
101 58 Stockholm

Uppdrag att ta fram en modell för uppföljning och utvärdering av innovationskontoren vid universitet och högskolor

Regeringens beslut

Regeringen ger Universitetskanslersämbetet och Verket för innovationssystem (Vinnova) i uppdrag att tillsammans ta fram en modell för uppföljning och utvärdering av innovationskontoren vid universitet och högskolor.

Uppdraget och dess redovisning ska samordnas av Universitetskanslersämbetet. Universitetskanslersämbetet ska löpande hålla Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet och Näringsdepartementet) informerat om arbetet med uppdraget. Universitetskanslersämbetet och Vinnova ska senast den 30 juni 2023 lämna en gemensam skriftlig redovisning till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet med kopia till Näringsdepartementet).

Närmare beskrivning av uppdraget

Universitetskanslersämbetet och Vinnova ska tillsammans utveckla och föreslå en modell för uppföljning och utvärdering av innovationskontoren vid universitet och högskolor. Utvärderingsmodellen ska innehålla förslag på hur både interna och externa aspekter av innovationskontorens verksamhet ska följas upp och utvärderas. Modellen ska även möjliggöra en bedömning av verksamhetens prestation och resultat vilken ska utgöra en utgångspunkt för den del av regeringens fördelning av medel till innovationskontoren som baseras på prestation. Under uppdragets genomförande ska synpunkter inhämtas från universitet och högskolor och från andra relevanta aktörer.

Uppföljningen och utvärderingen av den interna verksamheten bör bland annat omfatta styrning, målformulering, kostnadseffektivitet,

innovationskontorens roll och förankring i universitetets eller högskolans organisation och ledning samt insatser för att synliggöra och tillgängliggöra stöd för nyttiggörande och kommersialisering bland forskare, lärare och studenter.

Vad gäller den externa verksamheten bör uppföljningen och utvärderingen bland annat omfatta innovationskontorens arbete med kommersialisering, affärsrådgivning, immaterialrättsfrågor och samarbete med relevanta externa aktörer, exempelvis inkubatorer, s.k. science parks, holdingbolag knutna till universitet och högskolor och finansiärer.

Utvärderingsmodellen behöver utformas för att ta hänsyn till att de universitet och högskolor som har innovationskontor har olika förutsättningar att skapa resultat och effekter utifrån bland annat profil. För att undvika inlåsnings effekter ska myndigheterna i utvärderingsmodellen föreslå hur såväl excellens som positiv utveckling kan premieras. Det övergripande målet bör vara att premiera skapandet av samhällsekonomisk nytta.

Vissa universitet och Chalmers Tekniska Högskola AB har i uppgift att stödja högskolor som inte tilldelas särskilda medel för ett innovationskontor. Det är viktigt att modellen beaktar hur tillgången till och kvaliteten på stöd ser ut för forskare, studenter och lärare verksamma vid högskolor utan ett eget innovationskontor.

Modellen ska utformas så att uppföljning och utvärdering av innovationskontoren kan ske på ett resurs- och kostnadseffektivt sätt för både universitet och högskolor och för den eller de myndigheter som ska utvärdera innovationskontoren.

Universitetskanslersämbetet och Vinnova ska vidare föreslå vilken eller vilka myndigheter som bör ansvara för uppföljning och utvärdering av innovationskontoren och även föreslå lämplig periodicitet för utvärderingen.

Vidare ska Universitetskanslersämbetet och Vinnova ta fram förslag på indikatorer som på årsbasis följer innovationskontorens verksamhet. Dessa indikatorer bör om möjligt innehålla kvantifierbara mått.

Skälen för regeringens beslut

Universitet och högskolor spelar en viktig roll för nyttiggörande av forskningsbaserad kunskap och är en viktig del av det svenska systemet för innovationsstöd. Universitet och högskolor har därför i uppgift att samverka med det omgivande samhället för ömsesidigt utbyte och att verka för att den kunskap och kompetens som finns vid högskolan kommer samhället till nytta (1 kap. 2 § andra stycket högskolelagen [1992:1434]).

Innovationskontoren har inrättats för att underlätta nyttiggörandet av forskningsresultat vid universitet och högskolor. Innovationskontoren ska verka för nyttiggörande av forskningsbaserad kunskap och ska ge stöd till forskare, studenter och andra anställda vid universitet och högskolor. I innovationskontorens uppgift ingår att ge kvalificerat stöd i frågor om bland annat kommersialisering, inklusive patentering och licensiering, kunskapsutbyte och principer för kontraktsforskning. Innovationskontoren ger vidare allmän affärsrådgivning och vägledning samt inspirerar och informerar om nyttiggörande av forskningsbaserad kunskap (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160 och prop. 2012/13:30, bet. 2012/13:UbU3, rskr. 2012/13:151).

Det finns i dag 14 universitet och högskolor som får särskilda medel för innovationskontor. I nuläget fördelas medel till innovationskontoren från utgiftsområde 16, anslag 2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor uppdelat på grundbelopp, belopp baserat på prestation, belopp baserat på volym och belopp för stöd till högskolor.

Vinnova fick i uppdrag att 2015 genomföra en utvärdering med syfte att bedöma innovationskontorens prestation utifrån deras uppdrag. Målet med utvärderingen var att den skulle ligga till grund för regeringens fördelning av medel utifrån prestation. Någon ytterligare utvärdering har inte genomförts. Sedan utvärderingen genomfördes har ytterligare två innovationskontor tillkommit.

Utredningen om ett effektivare innovationsstöd vid universitet och högskolor redovisade 2020 sina förslag i betänkandet Innovation som drivkraft – från forskning till nytta (SOU 2020:59). Syftet var att föreslå en utvecklad struktur för innovationsstödet vid statliga universitet och högskolor. Utredningen poängterar bland annat vikten av uppföljning och

utvärdering av innovationskontorens verksamhet. Förslagen bereds inom Regeringskansliet.

För att utveckla det högskolenära innovationsstödet är det viktigt med en sammanhållen uppföljning och utvärdering av innovationskontorens arbete. Universitetskanslersämbetet och Vinnova bör därför få i uppdrag att tillsammans ta fram en modell för uppföljning och utvärdering av innovationskontoren vid universitet och högskolor.

På regeringens vägnar

Anna Ekström

Tomas Gustavsson

Kopia till

Finansdepartementet/BA
Utbildningsdepartementet/F
Näringsdepartementet/EIN, SMF
Uppsala universitet
Lunds universitet
Göteborgs universitet
Stockholms universitet
Umeå universitet
Linköpings universitet
Karolinska institutet
Kungl. Tekniska högskolan
Luleå tekniska universitet
Karlstads universitet
Linnéuniversitetet
Örebro universitet
Mittuniversitetet
Malmö universitet
Mälardalens universitet
Sveriges lantbruksuniversitet
Blekinge tekniska högskola
Försvvarshögskolan
Gymnastik- och idrottshögskolan
Högskolan i Borås
Högskolan Dalarna
Högskolan i Gävle
Högskolan i Halmstad
Högskolan Kristianstad
Högskolan i Skövde
Högskolan Väst
Konstfack
Kungl. Konsthögskolan
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm
Stockholms konstnärliga högskola
Södertörns högskola
Chalmers Tekniska Högskola AB
Marie Cederschiöld högskola AB
Sophiahemmet, Ideell förening
Stiftelsen Högskolan i Jönköping
Stiftelsen Rödakorshemmet